

Sequitur probe

Anticu Marie tractatur in solaciu pegrinatōis mee versu gēris in occasu (ytinā felix matutini) carēs vespē subseqtur. Decreni pcedere p dialoguz. more didascalico. qlē socrates. qlē plato socrate introducēs tenuit. Potit z h n̄r pcedēdi mod⁹. noīari dragmatic⁹. qlis a scribi

tur cātic⁹ cāticōz. qlis insup cōmod⁹ est cāticisyl eulogijs amorof. Dō eccliaistica at testat exhortatio. q̄ de v̄ginib⁹ canit. Ante thoꝝ h⁹ v̄gis frequēte nob dulcia cantica dragmar⁹. Sic igit te fauēte brūssima v̄go sup oēs amās amabil. z amata. sit h̄ in itū p dragmata. notulasq; distinctum. Magt aia mea dñm. Colloquū duo frēs. Junioꝝ istar discipuli infrogās. Senioꝝ/mgrī locū retinet z nomē. ambo solitudinis. nō solitarie/dilectores.

Sequitur versus Cācella

rij piseñ. q̄ agrue p̄mittit op̄i suo sup magt p̄ phemium.

- Se lugdune tua frēs solantur in v̄be.
- Dum de quolibet est sermo frequens in eis.
- Junioꝝ z senioꝝ. hic celestinus. et iste Theologus. plaudens Junioꝝ bec loquitur
- Ecce bonum fratres z iocundum simul esse.
- Idem quos vterus. parq; dies peperit.
- Senioꝝ Fraternalis amor cor nostrum nectet in vnum.
- Firmet z hoc vnum. gratia christe tua.
- Junioꝝ Carne quidē frater/meritis pater atq; magister.
- Sunt data que nobis ocia grata vides.
- Senioꝝ Deia post diros conflictus atq; procellas
- Dat deus/atq; locat littoꝝe nos placido.
- Junioꝝ En fas est viuas pariter dare/reddere voces.
- Fert mens de studijs querere multa tuis.
- Senioꝝ Quare vices reddam Lenit fastidia sermo.
- Est sua solamen garrula vox senibus.
- Junioꝝ Discipulus vocer ergo tuus. tū iure magister
- Commoda doctriue. talia nomina sunt.
- Senioꝝ Discipulus tu sis magis illius/esse magistrum.
- Qui verat hic/solus corda docere potest.
- Junioꝝ Hoc sub doctore. meus en potes esse magister.
- Plantans atq; rigans. crescere christe dabis
- Senioꝝ Det precor ille. pete de quolibet vt fuit olim
- Theologis mos hoc querere/mor aliud.
- Junioꝝ Gratulor/ē mod⁹ hic placidus mihi/tal' z aptus
- Sermo peregrinis. sit Jesus t' medio
- Senioꝝ Promisit. faciet talem da te modo/qualem.
- Se dedit in templo. simq; docendo sequar.

Sequitur primus

tractat dragmatic⁹ sup magnificat Agri Johis de Berlon. cācellarij piseñ. hūis notulas quinquaginta.

Agit aia mea dñm. Discipulus Agri. dicoro te q̄ pacto brā et pul/ cernina muliez. p̄ salutatem elis/ fabet. P̄ eccliatōz iohis in vtero. P̄ col/ laudatiōz qz crediderit. erūpēs in iubilū/

cepit a magnificatōe dei cāticū suū/ dicēs. Magt aia mea dñm. Gratū q̄ppe mihi feceris/tū sciēdi studio. tū solatiōis desiderio. dū solos nos h̄ euomuit seniēs tēpestas velut in scopulū. B̄ndictus deus q̄ nos in pacato solitudis atrio collocavit. Agri Gratū z illud mihi subueniet. qm̄ mandavit dñs/ in aduersitat' nocte cāticū ei' Sū ma qz miseriaz in euitabiliū medicina est. obliuio. Dignier' glaudare nos te v̄go sa crata. q̄ nō igrata bñficijs dei more p̄scoꝝ

aduersum fuge. Repugnat q̄q̄ gaudiū tris-
 sticie. spes timori. cōpassio seueritati. et ira
 de plurimis. **M**agister. Jure miraris
 mirabilia. Jō nempe cātauit dño maria cā-
 nicum nouum qz mirabilia fecit. Mirabi-
 lia. p̄sus misericordie. que caritas maiora
 fecit q̄ fuerunt. (si ita dici pōt) mirabilia po-
 tentie. fecerat apud veteres mirabilia. q̄
 potentia. q̄ sapientia. q̄ iusticia. q̄ dñationē
 et virtutē ostendebant. Sed tunc nouū do-
 minus fecit sup terrā. quādo mulier circū-
 dedit virū. quādo sc̄s suscepit deus per in-
 carnationē israel puerū suum. Quā recorda-
 tus est. Cui⁹ recordatus? Nō dixit poten-
 tie. nō sapientie. nō iusticie. sed mie sue. Tūc
 memoriā fecit mirabiliū sc̄s misericordiaz
 misericors et miserator dñs. Quoniā in res-
 bus p̄ ips̄ or̄tis/mirabilis nihil vtiq̄ (re-
 ste Augustino) q̄ vt de⁹ fieret homo. et hō
 eēt deus. **V**is hōz deductionē accipez
Discipulus. Holo de p̄senti. qz locum for-
 teposterius habebit amplior d̄claratio su-
 per illud. Quia fecit mihi magna q̄ potēs
 est. Sed ad inq̄sitionē redeo. q̄ ratione mi-
 rabar omnes affectus in hoc cantico nouo
 maria cōphendere simul potuisse beatā.
 duz gratulabūda iocūditate dicit deo. **D**e-
 us canticū nouū cantabo tibi. in psalterio
 de cacordo psallam tibi. Psalteriū quippe
 de cacordū. esse hoc canticū marie / superi⁹
 est ostensum. **M**agister. Vocas ad rez
 diu mihi multumq̄ quesitam. Qua super
 re te docebunt opuscula nostra de canticis.
 nominatim illud cui titulus est / canticor-
 dum id est canticum cordis. In cuius vlti-
 ma parte traditur pro p̄axi canticorū spi-
 ritualium / gama nouum et mysticum / ad p̄-
 portionem vel analogiam game manuali
 sub quinq̄ vocibus / iuxta quatuor passio-
 nes seu potius affectiones principales / iū-
 cta quinta / que fit ex concursu plurimz / que
 dicitur compassio quasi cum alijs passio.
 Prima est amor vel gaudium. Secunda
 spes vel desiderium. tertia timor vel diffu-
 gium quarta dolor vel odium. **D**iscipu-
 lus. Ego nunc memini quid ibidem tra-
 ctaueris. Sed quia venit forte in noticiāz
 paucorum pro sua magnitudine opus il-
 lud / vtile feceris studioso desiderio / si sub
 compendio practicā hanc canticū misti-
 ci / tradideris. **M**agister. Factum est h̄
 iam alibi. nec istuc pigebit (quia sic vis) in-
 serere.

Notula quintadei .s.

cima p̄ p̄rias subdistingta notulas.

Dobilis apostolus puer euange-
 licus non sensibus sed malicia
 puer habens quinq̄ panes do-
 ctrinalis refectionis. in quinq̄
 milia hominum dicebat corinthijs. **N**o-
 lo quinq̄ verba sensu meo loqui vt alios i-
 struam / q̄ decem milia verborū in lingua.
 Premiserat tamen per exemplum de tibia
 et cythara. que nisi distinctionem sonitū-
 dederint / scri nequit quid canitur aut qd
 cytharizatur. Etenim si incertam vocē det
 tuba. quis p̄parabit se ad bellum? **C**on-
 cludit q̄ opus est sensu. tam cognitionis
 q̄ affectus. dum quis orat / loquit̄ aut psal-
 lit. quatenus sc̄m tropologiaz. homo spi-
 ritualis se paret ad bellum. et cum quinq̄
 lapidibus limpidissimis de torrente scri-
 pturarum goliam id est sathanam sternat.
 alter dauid puer factus. **H**ec est parabola
 mystici canticorū. vel cārici cordis: quod
 hortatur idem apostolus psallere spiritu.
 psallere et mente. In quo cantico cordis /
 tria repetuntur vt in cantu oris. Primum
 est cant⁹ materia. q̄ vocat̄ l̄ra. sc̄m cant⁹
 vox que dicitur resonantia. tertium cantus
 figuratio. que denominat̄ nota vel notula.
Materia canticorū dicimus omnium
 diuinorum et humanorum cognitionem
 p̄iam et modestam. Resonantiam appella-
 mus oēm cordis et sp̄s affectōnē modera-
 tam et ordinatam. **N**otam vel notulam si-
 guramus ad precedentium duorum noti-
 ciam. vt appareat cui resonantie affectuū
 sit aptāda l̄ra meditationū. **H**ac sup re da-
 bunt pauci vsus q̄z snia pl⁹ elucidabit. et h̄
 p̄ triplex q̄nariū. Quinq̄ vba p̄ l̄ra. **M**a-
 gnific⁹ larg⁹ p̄ es iust⁹ miserator. Quinq̄
 affect⁹ p̄ armonia. gaudia. spes / pietas hic
 tior atz dolor. **A**daptatio q̄nq̄ vocaliū ad
 voces q̄nq̄ affectōnū. **A** gaudēs amat. **E**-
 sperat / sed i miseretur. **D**. timer. **V**. q̄z do-
 lens odit et ista notes. **C**onformatō ad q̄n-
 q̄ notulas. **S**ol. fa. mi. re. vt. **Q**uisquis
 animaduertere diligenter voluerit. inueni-
 et q̄ omnis meditatio salubris / tam diu-
 narum q̄ humanarū scientiarū / reduci p̄-
 ad quinq̄ verba. quoz q̄tuor p̄ma / deū re-
 spiciūt. s. magnificētia / munificentia / mīa /
 iusticia. **Q**uintū est hōi sp̄ale. vicz miseria.
De si q̄dē canticū sp̄s et cordis / habet forz

erequi, et si non volatu contemplationis/
 saltem lento nonnunquam saltu cordis instar
 locustarum. **U**et hora feruentior/quado
 dicere ex sua dno sic sagēs poterit. **U**ā
 mā dator tuoz cucurri cū dilatasti cor me
 um. **P**ostremo si videat aliqbus hoc ar
 tificiū magis curiosū q̄ fructuosū hz totaz
 musice spūalis seu cordial armoniam/ sub
 duabz vocibz q̄ sunt, spes salutis/ z timor dā
 nationis sub duplici lra vel duobz verbis
 q̄ audiuit ppha postq̄ semel locut⁹ est deus
Et hec sunt ptās seu severitas iudicioz di
 z nra respectu p̄miorz z miseriaz nostraz
 fm q̄ duo formabat ppha canticū suū dicē
Diam z iudiciū cātabo tibi dñe/ cui⁹ no
 mē est sc̄m z terribile. **N**ec aliqd inuenies
 in scripturis z creaturis qd ad alterz eozuz
 reducā nō possit. **D**iscipulus. **B**ratū ha
 beo qz sentio te descendisse voto meo. **N**i
 hilomin⁹ adhuc supēst p̄mus inq̄sitionis
 sempulus, q̄ rōne potuerit mens marie p
 oēs affectiōnū istaz modulus tāta facilita
 te, suauissimū guttur mētis aptare, cū vici
 magno ocio/ cum solerti studio possit hec
 practica mō tradita faciliter obseruari.
Magister. **A**ccipe p̄mo qz fecit marie ma
 gna q̄ potēs est. **S**ubinde mirabilia sunt
 q̄ siml efficiūt ars z vsus. **D**ocent h̄ in p̄o
 sito sili, musicoz tractatores. **N**on eni cy
 tharans si p̄fect⁹ est delibet de qlibet cor
 da sicut sic tangenda, qm̄ p̄ho teste ars p
 secta non deliberat, dū p̄suetudo trāsit ve
 lut in naturā, que vt sic magis seq̄tur ipul
 sum suū, q̄ deliberans arbitrium. **D**eniqz
 reddit habitus radicans z p̄fectus, illa fa
 cilia q̄ difficilia vel impossibilia videbāt ha
 bitu carentibz. **N**on min⁹ hoc in spiritua
 libz z intrinsecis opationibus intellect⁹
 z affectis q̄ in sensibz extrinsecis. **D**isci
 pulus. **D**um acute considero/ cogor expe
 rientijs simul z puilegijs assentire. **T**rā
 seo nūcad inq̄sitiones alias. **U**na, cur bea
 ta **M**aria cū cecinit hoc canticū, varie po
 suit z diuisit sp̄m z animā, dicens de ania:
Magnificat, addēs de spū exultauit. **C**ur
 p̄trea magnificare dat aie z exultare sp̄ri
 tui. **C**ur p̄inde magnificationē aie sue dat
 dño, z exultationē spūs dat deo salutari suo
Deniqz cur incepit maria cātū suū a ma
 gnificatiōe dñi pot⁹ q̄ a sapia z bonitate.
Prius qz narrauit bñficia sibi singularitē
 collata q̄ distributa ceteris vniuersaliter.
Magister, **V**ocas me ad qōnes, z gnitu,

dignas. **Q**uartū p̄ma cōcernit materiā de
 diuisione aie ac spūs. **E**t hec q̄dem multa
 p̄supponit si p̄fecte debeat intelligi. **D**ixi
 mus pridē aliq̄ in tractatibz de musica the
 ologia. **U**t fuit qz aliq̄s p̄cipuus doctor,
 phus aut theolog⁹/ quin aliq̄ de spū z ania
 tradiderit p̄ p̄scēdo nosmetipos, q̄ cogni
 tio iure ceteris omnibz antefert, ita vt nun
 q̄ possit d ea p̄mo nimis dici/ sicut neqz sit
 nimis sc̄ri. **D**iscipul⁹. **V**ere sic ē, nec
 aliq̄ quauis traditōne fateor me magis oc
 cupari velle. **P**resuppositis igit multis ali
 bz traditis, dicad p̄ns accōmodū p̄posito
Magister. **A**ccipe qz ipius anierōnalis
 q̄ est forma hoīs essentialis/ fm determina
 tionē ecclie/ sunt p̄ncipaliter duo actus vel
 officia. **I**ntelligeresz z aiare. **P**ropter p̄i
 mum dñi spūs **A**nima vero p̄pter alterum.
Nec ignoro multis vtrunqz nominibz ali
 ter appellari. **S**ed acceptionem nostram/
 significabit tam descriptio q̄ subdiuisio.
Et vt apud eruditos catholicos apertior
 fiat intentio nostra **R**ecipimus christum
 pro exemplo, qui dixit. **T**ristis est anima
 mea vsqz ad mortem. **E**t de spū subiungit.
Spūs quidem p̄mptus est. **C**onsiderāt
 igitur doctores in christo q̄si duplicē/ ani
 merationalis portionem. **A**nam fm quā
 fuit vere beatus ab instanti cōceptōnis cla
 re videns deum z fruēs eo. **A**ltera fuit sub
 iecta tristitijs z ceteris affectibz vie/ quia
 erat fm illā passibilis, q̄qz spontanea su
 sceptione penalitatu, nō absoluta necessi
 tate. **S**i potes igitur concipere diuisionē
 istam quā credimus in anima christi fuisse
 poteris coniecturare, quid in ceteris homi
 nibz valeat effici. **E**t primo respicia
 mus beatam nostram **M**ariam/ que dum
 erat viatric, habuit post christum tunc via
 torem, diuisionem spiritus z anime/ mo
 do perfecto, sed differenter a christo. **P**ri
 mo quia spiritus christi/ erat perfecte bea
 tus vt nunc in gloria, spiritus **M**arie non
 sed in enigmate z speculo cernebat z ama
 bat deum. **S**ecundo quia non necessitate
 anima christi suberat passionibz sensiti
 uis vel afflictiuis, sed vltro suscipiebat eas
Nō intus **H**ilari⁹ dixit christū hora pas
 siois n̄ doluisse nec timuisse nec timorē fu
 isse sibi. **S**upplendum est nisi voluisset.
Aliquin esset error, totius euāgelice nar
 rationis subuersiuus. **A**nima vero marie
 necario patiebat ad p̄ntiā obiecti tristabil

Apud aliquos vero transitus iste repentis
nus quandoq; fit paruissimus fm plus et
minus. **M**agnum vero magnum valde.
si vel hora dimidia sit in celo silentium dū
hic viuimus. **H**oc autem magnum sense-
rar et experiebatur quasi quotidie beata que
dicit. **F**ecit mihi magna qui potens est

A. **D**iscipul⁹. **I**stud pie credi potest. **S**z
vtrum solo dei miraculo vel illapsu sancti
spiritus intimo. fiat tanta diuissio spiritus
et anime. aut si quandoq; naturaliter eueni-
at. per vehemens studiū meditationis cir-
ca diuina. et exercitiū per virtutes more phi-
losophantium. qui soli tali via nitentur
Magister. **N**ō arbitris hoc possibile
Alioqn negas xpm esse hostiū. quo venif
ad deū. **S**ic diuinus Dionysius posuit
hęc theologia esse mysticā. solis ppriā chri-
stianis. **P**ōt nihilominus auxilio esse taz
angelica uisitatio. q̄ humana exercitatio.
cum corpore apta dispositione et comple-
tione. **D**iscipulus. **D**icis auxilia tria.
vnum p angelum. aliud p exercitiū. aliud
per corpus bonū. **D**icas de quolibet bre-
ue verbum. **M**agister. **I**ncipiam ab vl-
timo. **O**mnis itaq; cognitio nostā. q̄stum-
cunq; fiat p spiritum/naturali viā sine re-
uelationis immediato miraculo. capit a se-
sibus initium. p quos/fantasmata veniūt
ad animā fantasiatē de quib; dicit philo-
sophus. et theologi consentiūt. q̄ necesse ē
quemcūq; intelligentem/fantasmata spe-
culari. **H**ec sunt ad spiritū sicut color ad vi-
sum. **H**inc fit per irradiationem intellect⁹
agentis. quem non aliud opinor q̄ spiri-
tum/pur lumine vultus dei signato super-
se/naturaliter predictus est. **F**it in q̄ actua-
tio fantasmatum. quatenus in possibilem
intellectum se presentent. et possibilis intel-
lectus ex ipsis fantasmatis eliciat in cor-
poreas species intelligibiles et immateria-
les. per quas intelligat sine sensu et corpore.
non vt subiecto. quia semper referuat. sed
vt organo spirituali. **E**xemplum datur de
luce. que requiritur vt color videatur. tam
pro coloribus vt actuentur et fiat ex ipsis et
lumine/vnum/in ratione motiui **R**equiri-
tur in super ad illuminationem mediū per-
spicui. **S**upplet autem officium lucis ex-
terioris/ipsam lumen intrinsecum et natu-
rale quibusdam oculis. quod in catis et lu-
pis et aliquibus hominibus videre est. qui
nocturnis vident in tenebris. **D**iscipu-

lus. **A**ppares discedi nec idonea dicere
rei nostre **M**agister. **O**stendam mor-
idoneitatem. **I**taq; si necesse sit cognitio-
nem spiritus/etiam ab anima diuisi sue co-
gnitionis initium sumere per inspectionē
fantasmatum/quid consequētius q̄ iuxta
variā fantasmatum presentatōnem/fiat
in spiritu cognitio. **H**oc est fiat clara et sere-
na cognitio spiritualis/si talia presentant
fantasmata serena clara ordinata quoq; et
imperturbata **Q**uo cōtra contrarij euenient
cognoscendi defectus. **L**apis hec?

Discipulus. **L**apio et quotidiano proba-
mus experimēto. **M**agister. **V**ides p/
inde iuuari spiritus cognitionem per om-
ne illud quod efficit serenationem fantas-
matū; circa rem que intelligēda est p̄cipue
spiritualem et diuinā. **D**iscipulus. **V**i-
deo dum tamē serenitas illa/non officiat
aliunde. per cōuersionem intellectus siml
et affectus ad libidinofam concupiscenti-
am terrenorū. **M**agister. **H**oc excipis
sapienter et solerter. quia nō omis habens
clara et ordinata fantasmata/conuertit p̄-
nus illa/ad solam diuinorum conq̄sitionē
meditandā seu contēplandā. **E**t vero sup-
ponamus amodo loq̄ nos de contempla-
tiuis. qui quidē sunt sed nōnulli tamen ac-
cipiūt p̄inde duplex illud quod preactum
est auxilium. **U**nu; desuper p̄ angelicam
operationem ppriam. absq; nouo miracu-
lo. **A**liud per propriā intrinsecus exercita-
tionem in virtutib; moderatiuis passionū
necnon in scientijs illustratiuis vel causa-
tiuis pulcray meditationū/p̄ speculatio-
nem fantasmatum. **D**iscipulus. **E**xpli-
ca modos. **M**agister. **S**cis quē ad mo-
dum fit receptio et dispositio fantasmatum
scdm dispositionem spiritus animalis: q̄
radicaliter a corde proueniens ad cerebrū
fit animalis: per depurationem et actio-
nem in cerebro. **Q**ui spiritus/dum solum
mouet humores in corpore/dicitur natu-
ralis. dum autem implet cerebrū bene dis-
positū/dicitur animalis cognitiuus et mo-
tiuus. **D**iscipulus. **S**ciunt hec ex phi-
losophia. **M**agister. **S**ciuntur fateor
sed ista repetere breuiter et supponere neces-
se fuit ad tue explicationem questionis

Discipulus. **P**lacet. vltra perge.
Magister. **E**xpeditur iste spiritus anima-
lis. vt aptum sit instrumentum cognitio-
nis et motus/vno modo. dum remouetur

♦ Tractatus Primus ♦

illud quod impedit et turbat obscurat vel oppilat ipsum. Alio modo, si positius inuenitur, ut clarus sit serenus et tranquillus.

Discipulus. Jam concessi quortidianum super hoc esse testimonium experientie. cuius hoc unicum sufficeret exemplum Aristotelis positum de vini actione, quod excessiue sumptum turbat ad insaniam, moderate vero bibitum confert ad cognitionem.

P. **M**agister. Collige proutinus ex his quo medio potest angelus inuare fantasiam, ut spiritui sua presentet fantasmata clara et serena. Adiuuat simul industria diligens, moralium et virtuosorum. De carbone. Et dicamus quod si sit in eodem cerebro pars una fantastice virtutis similiter et imaginatiue ac estimatiue, que sit actiua spiritu animali lucido et sereno et claro, habeatque similia fantasmata, que nata sunt ducere in cognitionem diuinorum per abstractionem intellectus agentis, tunc spiritus intellectualis seu mentalis poterit erigere se ad contemplationem diuinorum, presertim si fuerit habituatus diu frequenterque per fortem talium meditationem, presuppósito semper auxilio patris luminum, a quo est omnis sapientia et omne donum perfectum. Si vero fuerit altera pars obscurior spiritus animalis sicut apparet possibile, tunc illic apparebunt turbulentiora fantasmata ac proinde videbitur sibi rationalis spiritus velut in monte cuius apex lucidus est et radix obscura. Dilatur exemplum ex diuersissima (que reperitur quotidiane circa nubes interpositas) solis radiatione respectu sensui oculi. Habet hic modo similitudinem diuisionis anime et spiritus, quod dicitur fieri dum illud quod lucidissimum est totum apparet superius, quemadmodum non satis est explicabile, nec intelligibile sine proprio interius experimento. Illud vero quod est deorsum apparet turbulentum et obscurum. Sic in intransfiguratione domini dicitur quod nubes lucida obumbravit apostolos, cuius postmodum aperietur intellectus. Hanc in super diuersitatem, de ignis obscuritate in accenso fumo, et de sua serenitate in carbone vivo, fas est speculari ad scintillas exilientes que clarius sed breuius emicant. Adde choruscationes in nubibus seu fulgurias. Et ita de varietatibus quod exemplum secutus Boetius cecinit. Tunc me discussa, liquerunt nos

ete tenebre. Luminis quoque prior rediit vigor et. Et iterum. Flubibus atris, condita nullum, fundere prout, sidera lumen. Et rursus. Pene quod capiti mersa profundo, mens hebet et.

Discipulus. Scito me, non sine causa tulisse sermonem super hac diuisione spiritus et anime. Quare quod non reperitur potest nihilominus eam credere reperibile in deuotis hominibus. Sit huiusmodi lapsum dei miraculosum et immediatum, sit angelico misterio, sit proprie et tutis exercitio. Non sonare video similitudines, et similitudinibus verba scripture. Domine quod habitabit in tabernaculo tuo. Aut quod requiescet in monte sancto tuo. Ecce pro motus exemplo, et pro altero. In meditatione mea exardescet ignis. **M**agister. Quid si tertium exemplum iuxerim de aqua vasculi vel fontis vel maris, que posuit unum patrum, et alludit fabula de narcisso. Virgilius quoque non siluit postquam dixerat Animus celerem huc nunc diuidit illuc. Sicut aque tremulum labris ubi lumens abentis, Sole percussum aut radiantis imagine lune. Omnia puolitat late loca tamque sub auras. Erigit summis ferit laquearia tecti.

Discipulus. Narrabat unum expertorum pastorumque diuina. Ego inquit nonnunquam sensibilem talis mihi visus sum in cerebro diuisionem, quasi pars inferior esset aqua subobscura comorataque. Superius vero velut aer nitidissimus, serenus et tranquillus emineret, et huiusmodi cherrimis omnium fere preteritum cognitionum mearum meditationumque salubrium simulacris. Nonne erat ista diuisionis spiritus et anime? **M**agister. Non existimo, sed ad illam erat dispositio. Actuabat quippe spiritus mentalis per species intelligibiles elicatas ut intelligeret spiritualia, iam auersus a fantasmatibus. Sicut habes duodecimam industriam per mistica theologia, animam a fantasmatibus auertere.

Discipulus. Quomodo fiet istud, cum necesse sit omnem intelligentem fantasmata speculari.

Magister. Necesse est primitus, sed forte non assidue, nec ita quam adiutrice memoria spirituali, cum habitibus per intelligentie continuationem adquisitis, ipse spiritus immaterialis, valeat de habitibus memoria se in actu continuare sine ministerio spiritus animalis. Hinc estimo Remigium de scripsisse contemplationem que est operatio sine motu, et hoc siue sonet contemplatio cognitionem siue amorem, siue delectationem exytris consequentem in subiecto bene disposito et habituato. Nam quid est dei

P

Superm

lectatio nisi coniunctio conuenientis cum conuenienti/percepta et amata. Talis igitur operatio causat diuisiones spiritus ab anima. quia nihil agit ipsa. vt anima non minatur. tunc ad actum spiritus. sed vel sopita quodammodo silet et tacet. vel si mouetur et sentit. non conturbat neque deicit spiritum ab arce contemplationis. Nec est parquam deus dat vt non conturbetur cor ipsius neque formidet. et que secundum apostolum exuperat omnem sensum modo dicto. Priuatur enim spiritus nisi non a vita anime tamen a sensu vite eius. **S**imul accipe verba Richardi que posuit in forma auctoris spiritus et anime. ne videar in tanta re/minus habere fidei tanquam in expertus. Detur ergo fides vel expertus. Vnius et efficax est sermo dei pertingens usque ad diuisionem spiritus et anime. Sed in hac diuisione. animam quod animale est in imo remanet. spiritus autem et quod est spirituale euolat ad summa. et ab infimis diuiditur vt ad summa subleuetur. ab anima scinditur vt deo coniungatur. quoniam qui adheret deo vnus spiritus est. Felix diuisio et mirabilis separatio. vbi quod corpus est remanet deorsum. quod spirituale et subtile est usque ad speculationem diuine glorie sublimatur. et in eandem imaginem transformatur Pars inferior/componitur ad summam pacem et tranquillitatem/cum pars sublimatur superior ad gloriam et iocunditatem.

R. **D**iscipulus. Magna sunt hec et in alterum referenda tractatum dies crastina expectetur. Huc autem breuiter absolue. Cur dicitur anima magnificare dominum potius quam ipse spiritus? **M**agister vtique profecto factus est. sed specialis ratio fuit in anima. quod verbi incarnati spiritali maiestati preparauit hospitium in carne proorsus animali. **R**ursus quia futurum erat quod hec incarnatio scandalum esset iudeis. et gentibus stulticia. puenit maria monstrans non ex impotentia sed summa dominatione dominum carnem suscepisse. **P**roinde spectat plus exultatio (quasi extra saltatio) spiritui quam anime. simul et tria coniungit. Deum pro timore casto. Salutare pro honore grato. Suo. pro amore summo. qui sic fuit singularis in Maria/ quatenus ipsam alliceret vt esset nihilominus communis vt plus proficeret. **P**ostremo. spiritus marie prius exultauit/ quam animalis pars impregnata magnificaret dominum. quod tunc ma-

xime factum fuit dum consentiendo ait. **E**cce ancilla domini. fiat mihi secundum verbum tuum. Quod quia perficiendum fore post ab elizabeth prophetizante et benedicente (quam visitauit.) accepit/ exurrexit in iubilum. **E**t ait Magnificat anima mea dominum. **D**iscipulus. Et nos magnificemus dominum et exultet spiritus noster in deo salutari nostro. **E**tas reuertemur in idipsum.

ExPLICIT PRIMUS TRACTATUS.

Sequitur tractatus

Secundus dramaticus super Cantico Marie de exultatione spiritus. Et continet notulas. lxxij. Prima notula sequitur.

Exultauit spiritus meus in deo salutari meo. **D**iscipulus Assum queritur. Utrum beata nostra dum cecinit. Magnificat anima dominum. Et exultauit spiritus eius. fuerit in spiritu. vel supra spiritum. vel sine spiritu. vel extra spiritum? **M**agister. Queritum hoc quadrimembre/ volo si possum ad intelligibiliores terminos reducere. presupponens spiritum hic capi per nos/ per superior portionem rationis. que alio modo dicitur mens. vel apex mentis. vel intelligentie sintilla que nominatur grecis/ deris **D**iscipulus. Placet acceptio. et multiplex alia sit. vt etiam dicatur ab aliquibus non parue auctoritatis/ per rationis inferior. In glosa. psallam spiritum psallam et mente. **M**agister. Vo concorditer appellatur vapor iste naturalis et vitalis. effumatus a corde/ per corpus ad cerebrum. precipue. illic factus animalis sensitiuus et motiuus. non tamen principaliter secundum veritatem. sed instrumentaliter per animam que est in homine res eadem cum spiritu ratio/ nali differens penes officia. per alias declarasti. **M**agister. Concedo tibi singularet diuisionis membra. quod maria frequenter fuit nunc in spiritu non sine spiritu. nunc sine spiritu seu non habes spiritum. nunc extra spiritum. **D**iscipulus. Non est in me spiritus qui capiat. **M**agister. **S.** Resciscis an sciens/ dum ita loqueris/ aperis intellectum. Rescitor itaque quod intelligis dicens quod non est in te spiritus. nunc quid oro separatus es a corpore tuo? **D**iscipulus. Qualiter hoc loqueris qui me viuere cognoscis vel ex verbis certe perpendis. **M**agister. Est ergo in te spiritus? **D**iscipulus. Nullo pacto id negaueris. **M**agister. Annquid non contradicis primo dicto non est in me spiritus. **D**iscipulus.